

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու ան-
գամ կը հրատարակուի Զորեք-
շաբթի եւ Շաբաթ օրերն : —
Տարեկան բաժանորդագրութեան
պէն է 400 դրուշ արծաթ : —
վեցամսեայն 50 . — Գաւառաց
համար 145 դրուշ . — վեցամ-
սեայ 60 . — Ծանուցման տողը
5 դրուշ :

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն
պէտք է ուղղել :
Աւ Արտօնատէր և Տնօրէն
ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱՅԵԱՆ
Էսկի Ջաղթիյէ Ճատտէսի
Նշան էՖ. Պէրպէրեանի Տպա-
րանն :
Խմբագրութեան յանձնաժ-
գրութիւնը ետ չեն տրուիր :

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ

ՓԱՐԱ 40

Ա Ա Պ Ա Յ Պ Ն Ե Ն Բ Ա Ղ Ա Բ Ա Վ Ա Ն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային տեսութիւն. (Ամուսնական խըն-
դիրը). — Կետքի Պատկերներ. — Խասգիւղ և
Մանավեան. — Ասկէ անկէ. — Գըշ Էլէնճէ.
Կի. — Աւտոնի խրատներ. — Տիկին Բանդալոն
(վիպասանութիւն). — Ծանուցմունք.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Մեր այս աւուր Ազգային Տեսու-
թիւն շեղում մ'է, զոր ընդ հարկա-
դրեցանք Պատկ. Կրօն: Ժողովոյ Շրջա-
բերականաց առթիւ, և յառաջիկայ
թուով վերստին պիտի շարունակենք
մեր Տեսութիւններ վերաբերմամբ Գա-
ւառաց ընդհանուր վիճակին :

Ամուսնական խնդիրը կարծես շատ
լուրջ ուշադրութեան և նկատողու-
թեան առնուլ և զեղծումներն և ար-
գելգնելը բառնալու համար բանաւոր
միջոցներ ձեռք առնուլ :

Մեծագոյն զեղծումը որ կայ, աստ,
ի Պօլիս՝ դրամոփիտն է, և ի Գաւառս՝
Գուշէ կոչուած բանը. որ դրամոփիտի
հակառակն է, և այս փաստակար սո-
վորութիւնը ազգային չեն, այլ օտա-
րամուտ :

Դրամոփիտի հայրենիքն Եւրոպայ
է, ուր մէկն երբ ամուսնացնէ իւր աղ-
ջիկը, նորա ժառանգութիւնը իբր դը-
րամոփիտ կուտայ կանխաւ :

Այս սովորութիւն Եւրոպայէ գա-

ղափարեցին Յոյնք, որոցմէ օրինակե-
ցին նաեւ մերայինք, և որ երթալով
զեղծման կարգ անցաւ, ամուսնութիւն
նը կորսնցուց իւր անարատութիւն,
սրբութիւն և վեհութիւնը և այժմ
պարզապէս առեւտրոյ կերպարան ա-
ռած է բոլորովին և դրամոփիտը ամ-
ուսնանալու աղջկանց համար իբր ան-
ցագիր մ'է ամուսնութեան :

Խեղճ ծնողք որ պարտաւորուած
են ամուսնացնել իւրեանց աղջիկը,
ունին չունին, կամ տոկոսաւոր փոխա-
ռութիւն ընելով և կամ տուն և խա-
նութ վաճառելով հարկադրեալ են
պատրաստել նաեւ դրամոփիտը, ա-
ռանց որոյ իր դուռն ան անող չգիտ-
նուիր, և եթէ գտնուի, շատ յարգե-
լի բացառութիւն պէտք է համարուի :

Ահա այս աստիճան ընդհանուր ե-
ղած է դրամոփիտի ամենավատ և ա-
պականարար սովորութիւնը :

Բան մը սակայն, որոյ նշանակու-
թիւնը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ պար-
զապէս ի գնոյ առնուլ փեսայացուն՝
վճարելով նա իւր բարոյական ազա-
տութեան գինը :

Լրջօրէն խորհելով այս բան մար-
դուս արժանապատուութեանը վը
դպչի և այլ եւս կը կորուսանէ իւր
հեղինակութիւն և գերիշխանութիւն,
զոր ունի կնոջ վրայ և ինք կ'ստանայ
բարոյապէս գերութեան վիճակ մը և
կինը կը լինի հեղինակութիւն և գե-
րիշխան ի վերայ առն :

Միթէ այս չէ՝ եղած դրամոփիտով
ամուսնութեան հետեւանքը, և դարձ-
եալ միթէ այս պատճառաւ չէ՝ որ
ընտանեկան յարկերէ սէր, խաղաղու-
թիւն և երջանկութիւն տակաւ խոյս
կուտան և հանապազօրեայ վէճեր,
խռովութիւն և անկարգութիւնք տե-
ղի կունենան և, հետեւաբար, այս
պայմանաց մէջ ամուսնական կեանքն
անհանդուրժելի կը դառնայ, զի այրն
կը փորձուի իւր հեղինակութիւն և գե-
րիշխանութիւն ի գործ դնել, բայց ի
գուր, վասն զի այդ ամենը վաճառած
է դրամոփիտով իւր կատարած ամուս-
նութեամբը իւր բարոյական ազատու-
թիւնը և հեղինակութիւնը կորուսած
է :

Սիրտ, զգացում և արժանապա-
տելութիւն կրող մարդու համար դրա-
մոփիտով ամուսնութիւնը անշուշտ խո-
տելի և արհամարհելի է, և ի հարկէ
պարտի խորշիլ՝ նկատելով թէ այս բան
նաեւ ընտանեկան յարկի նիւթապէս և
բարոյապէս կործանում է :

Ինքնաճանաչութեան և թէ ե-
սութեան զգացում կրող և ամուս-
նութեան որպիսի բան ըլլալը գիտ-
ցող պարկեշտ ոք — թէեւ լինի գոր-
ծաւոր կամ պարզ խանութպան — ամ-
ուսնութեան իբր պայման չընդունիր
դրամոփիտը, այլ իրեն ամուսին ընտ-
րելու կնոջ վրայ կը նշմարէ պարզապէ-
սութիւն, սէր, գորով, ամօթխածու-
թիւն, հայկական համեստութիւն,

մայրական հանգամանք, տան կառավարութիւն և առտնին տնտեսութիւն, որ ստուգիւ ի կնոջ պահանջելի շատ յարգելի պայմաններ են, զի ատոնցմով է որ կը գոյանայ՝ հանգիստ և երջանկութիւն ամուսնական յարկի մէջ:

Ո՛վ պիտի հրահանգէ սակայն, ո՛վ ուսուցանէ, ո՛վ առաջնորդէ: Ո՛վ զասոնք պիտի ներշնչէ ժողովրդին և ո՛վ հասկցնէ դրամոփիտով ամուսնութեան շատ աղետաբեր հետեւանքները:

Այս պարտականութիւն ի հարկէ գլխաւորաբար քահանային՝ խոստովանահօր է, որ բարոյական հայր է իւր խոստովանորդաց, զորս պատի խրատել, յորդորել, զգուշացնել, պատրաստել և համոզել:

Ամենամեծ դժբաղդութիւն է սակայն թէ մեր Արժ. քահանայ Հարք իւրեանց նիւթական կացութենէ գիտեն գանգատիլ, բայց թէ արդեօք — բացառութիւններն յարգելով — գիտեն իւրեանց նուիրական պաշտօնի պարտականութիւնը, և թէ տարին քանի՜ անգամ հովուական այցելութիւն կուտան իւրեանց խոստովանորդաց, կը քննեն նոցա առտնին բարոյական վիճակը, բառնալու ջանք կ'ընեն ընտանեկան վէճերը՝ եթէ կան, և կ'աշխատին նոցա ներշնչել այնպիսի դաշափարներ՝ զորօրինակ, հակադրամոփիտի և այլ ասոնց նման բաներու՝ որ անշուշտ կարեւոր են և օգտակար. վասն զի շինելու կը ծառայեն:

Եւ արդէն ինչ է տաներէցի պարտականութիւնը, արդեօք միայն մը կրտել երբ ծնաւ մանուկը, պսակել երբ ամուսնանայ, թաղել՝ երբ մեռնի և Զատիկ ու Ծնունդի օրհնել տունն, որ իբր թէ անիծեալ ըլլար:

Ո՛չ, ասոնք չեն միայն քահանայի պարտիքն. այլ այնպիսի բաներ, զորս վերել նշանակեցինք և որոց կատարմամբ քահանայն աւելի կը յարգուի, համակրութիւն կը գտնէ ու փոխադարձաբար աւելի լաւ կը վարձատրուի, վասն զի ժողովուրդն զբահանայն կը նկատէ իւր տան հոգեւոր հովիւը և կ'սպասէ որ նա իւր ուրախութեանը հաղորդ և իւր ցաւոցը, տրտմութեան և վշտին ցաւակից, տըրտմակից, վշտակից և մխիթարիչ ըլլայ, և նորա — ժողովրդեան — այս ակնկալութիւն բանաւոր է, զի քահանան է

որ իրեն հետ յարաբերութիւն ունի միշտ:

Իցէ թէ մեր Պատ. Կրօն. Ժողովք որ այնքան ջերմ հոգածութիւն կը ցուցնէ քահանայից ապրուստի ապահովութեան, բարեհաճի ոչնուազ ջերմ հոգածութիւն ցուցնել նաեւ նոցա նուիրական պաշտօնի և պարտականութեանց անվրէպ գործադրման, որով քահանայութիւնն յաշտ ժողովրդեան պարզապէս արհեստ մ'ըլլալէ կը դարձի, կը բարձրանայ, կ'ստանայ զիւր կարեւոր դիրք, կը վերստանայ իւր բարոյական բարձր ազդեցութիւն, որով և ժողովուրդի բարոյական վիճակ եւս քան զեւս կ'ազնուանայ և մեր այս ըսածը բանաստեղծութիւն մը չէ, այլ իրողութիւն, որ հիմնեալ է ի մեր ազգային — եկեղեցական պատմութեան:

Եթէ ի Պօլիս այսքան զգալի է բարձրացումը քահանայական վիճակի, հապա ո՞րքան աւելի ստիպողապէս զգալի է ի դաւառս, ուր եթէ չկայ դրամոփիտի օտարամուտ և յոյժ վրնասակար սովորութիւնը, որոյ գործնական նշանակութիւնը բացատրեցինք, կայ սակայն — բաց այլոց — Պաշտօնական նոյնքան աւելի վատ և օտարամուտ սովորութիւնը՝ որ մուտ գտած է արեւելեան ազգերէ, և որոյ նշանակութիւնն է, փեսացուին կողմէ ի գնոյ առնուլ զհարսնացեալը՝ վճարելով նորա բարոյական ազդեցութեան գինը նորա ծնողաց:

Կրկնութիւն ըրած չըլլալու համար չենք հարցներ վերստին թէ՛ երբ աստ և ի դաւառս, ամուսնութեան պայմանք հիմնեալ են գրամական գործառնութեան վրայ, կատարուածն մի թէ ամուսնութիւն է ճիշդ այնպէս, որով կը հասկցուի բուն ամուսնութիւնը:

Ի հարկէ ո՛չ, և այս ժխտական պատասխանի դարմանը սոսկ բարոյական արգելքը չէ, զի ամուսնութեան առթիւ դրամական պայմանք ի պաշտօնէ չեն կատարուիր, այլ ոչ ի պաշտօնէ կը կատարուին, զորմէ անշուշտ տեղեկութիւն չունենար շատ անգամ տաներէցն, որպէս զի յաւուր նշանագրութեան յայտնէ զայն, այլ կը կատարուի երկուց կողմանց փոխադարձ հաճութեամբ և հաւանութեամբ, որուն ձայնը յետոյ միայն կը լսուի:

Կը հետեւի թէ խնդիրը սոսկ շահադիտական է, և այսպիսի պարագայի արգելիչ ազդեցիկ միջոց մը եթէ կայ, որ լինի միանգամայն բանաւոր, այն ալ համոզումն է, համոզում, որ կարենայ վառել և արծարծել աստ, ի Պօլիս փեսայացուին և ի գաւառս՝ հարսնացուին ծնողաց սրտին մէջ արժանապատուութեան զգացումը:

Այս մասին լրագիրը եւս կոչուած են ոչնուազ և թերեւս շատ աւելի մեծ ծառայութիւն ընել և նպաստել բառնալու կամ խստելի երեւցնելու յաշտ ժողովրդեան ինչ որ զեղծում է, նախապաշարում է և կամ արդիւնք տգիտութեան:

Հետեւաբար, լրագրաց՝ մանաւանդ այն լրագրաց՝ որ կ'զբաղին կեանքի խնդիրներով՝ տարածումը ոչնուազ շահեկան պայման մ'է ներքին բարենորոգմանց իրականացմանը:

Ահաւասիկ անցողաբար այսքան ինչ դրամոփիտի և Պաշտօնի վերաբերմամբ:

Կարծէ սակայն որ այս առթիւ մեր տեսութիւն ընդարձակենք նաեւ այն միջոցաց վրայ՝ որ կարեւոր են դիւրացնելու ամուսնութիւնը մեր ազգայնոց մէջ ի Պօլիս:

Ստոյգ է թէ դրամոփիտի բարձումը մեծապէս պիտի դիւրացնէ ամուսնութիւնը, վասն զի կանայք յայնժամ բնականաբար պիտի դադրին պահանջող լինելէ, վասն զի երբ դրամոփիտ չտան, ի հարկէ նաեւ իրաւունք չեն ունենար պահանջելու իւրեանց ամուսինէ այնպիսի բաներ՝ որ էապէս աւելորդ են, չուայլ արդուզարդուց կը վերաբերին և որք հակառակ են տընտեսական պայմանաց, և հետեւաբար, պարզասիրութիւնը զգալապէս պիտի սկսի մուտ գտնել հայ-իգական սեռի մէջ:

Այս բան սոսկ ենթադրութիւն չէ, այլ այնպիսի հաւանականութիւն, որ ճշմարտութեան շատ մօտ է:

Բայց մեր առաջադրեալ նպատակի իրականացմանը՝ որ այնքան փափագելի է, կարեւոր միջոցներէ մին ալ է մեր Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ կարի թեթեւացումը այն տրոց, որ կը պահանջուին փեսայացուի և հարսնացուի կողմէ յաւուր նշանագրութեան և հարսնախօսութեան:

Քննութեամբ հաստատուած է թէ

ուրիշ ազգեր այս մասին շատ թույլտու են, մինչդեռ մեր մէջ պայմանք այս մասին շատ ծանր են, ծանր կ'ըսենք, որովհետեւ երկու կողմն ալ հարկաւ դրեալ է բաւական դրամ վճարել վաւերագրի, քահանայի. և այս բանի կցեալ է նաեւ գանձումը ազգային յետեւեալ տրոց:

Ըսել չենք ուզեր թէ մեր Ազգ. Պատրիարքարան պատշաճապէս չենք կայանայ, ընդհակառակը՝ մենք ազգային արժանապատուութեան տեսակէտով, շատ կը փափագինք որպէս զի այդ հաստատութիւն արժանաւոր դիրք ունենայ, բայց մեր այս բաղձանաց գոհացումը բնաւ չենք ուզեր տեսնել այնպիսի միջոցներով, որ ամուսնութիւնը դժուարացնէ ծանր բեռ դնելով այս առթիւ:

Նոյնպէս, ամուսնութիւնը դիւրացնող միջոցներէ մին ըլլալ կը համարինք պսակադրութիւնը եկեղեցւոյ մէջ կատարել ի ժամու կրօնական արարողութեան: և այս բան շատ յարմար է նաեւ եկեղեցւոյ այն վարդապետութեան, որ զպսակը կը նկատէ իբրեւ զմին եկեղեցւոյ խորհրդոց:

Այս բան, կը կարծենք գիտնալ թէ ոչ նուազ կը դիւրացնէ ամուսնութիւնը, վասն զի յայնժամ հարկ չմնար մեծածախ հարսնիք բռնելու և հարսներու հրաւիրելու, վասն զի հարսներուք պսակի արարողութենէ յետոյ՝ յայտնելով իւրեանց չնորհաւորութիւններ՝ կը վերադառնան իրենց տեղը, և այս շատ վայելուչ պարզութիւն է, որով կը հետեւին Եւրոպացիք գրեթէ ընդհանրապէս:

Պարզութիւն ըսինք, վասն զի եկեղեցւոյ թեթեւ նուէր մը տալով ամենայն ինչ կը վերջանայ:

Կարողք կրնան այս առթիւ կրնան, եթէ հաճին, նաեւ Ազգ. Հիւանդանոցի նուէր մը հանել, որոյ գեղեցիկ օրինակը զառաջինն տուաւ ծանօթ վաճառական Մեծ. Երեւում էֆէնտի Փափագեան, ինչպէս և ուրիշ ազգայինք:

Թերեւս գտնուին ուրիշ միջոցներ, զորս մենք չյիշենք, բայց ինչ որ ալ ըլլայ, ամուսնութիւնը դիւրացնելն ամենակարեւոր պէտք մ'է ազգային բարոյական և տնտեսական տեսակէտով:

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

(Վերջինիս Բաժնի)

—

ՊԱՏԿԵՐ Բ.

ՏԵՍԱՐԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Զբօսարանը դարձեալ նոյն է, այսինքն, ի Բուժ-բարու, Բարապուչաք մականուանեալ զբօսավայրը, բայց այս անգամ ներկայացողը ոչ թէ 6-7 տարեկան՝ այլ 12-13 տարեկան օրիորդ մ'է:

Զբօսարանը լի է Հայ, Թուրք և Յոյն ազգաբնակիւթիւններէ. որք կը զուարթանան գինուով, օղիով և այլ ազգի ազգի ոգելից ըմպելիներով:

Բնական է զի երբ Բագոս կը պաշտուի և կը խնկարկուի և կ'սկսին գլուխները տաքնալ, յայնժամ բանավարութիւնը չէ որ կը կառավարէ զմարդ, իմացականութիւնը այլափոխուած է, հոգեկան զգացմունք կը դադրին և այլ եւս օրուան խնդիրք են ոչ բարոյական և ոչ այլ ինչ, բայց միայն քմահաճոյք, զի մարդ յայնժամ հոռի և անձին տէրը չէ, ներշնչութիւնը կ'ստանայ ոգելից ըմպելիէ և կը գործէ անոր ազդեցութեան ներքեւ:

Քիչեր են սակայն, որ այս պարագայի մէջ, կը պահեն դարձեալ բարոյական վեհութիւն և սրտի ազնուութիւն. «բան մը» որ ամեն մահկանացուի տրուած չէ:

Ահա այս վիճակի, այս պայմանաց մէջ է որ կը ներկայի 12-13 տարեկան օրիորդ մը, և ինչ ընելու համար:

— Է՛հ, կը սոսկանք և կը սարսուռինք ըսելու. . . ձեռք բանալու համար . . . :

Ձեռք բանալ, և որոնց հանդէպ:

— Անոնց՝ որոց ի սրտին գուժ կենալը խնդիր մ'է, բայց արդեօք ինոյն պահու խնդիր մ'է նաեւ հաճոյքը:

Մարդ այս խնդիրը յուզելու և լուծելու համար հարկ չէ ոչ ընկերաբան, ոչ իմաստասէր և ոչ բարձր գաղափարներու տէր լինելու, այլ բաւական է որ քիչ շատ սիրտ, զգացում, գաղափար և դատողութիւն ունենայ գիտնալու համար թէ՛ ինչ է աղջիկ մը և ինչ պարտի ըլլալ:

Կաղաչենք զընթերցողները, որպէս

զի առանց կանխակալ դատողութեան ընեն խնդիրը և չաճապարեն հետեւցնելու թէ պատճառն անողոր չքաւորութիւնն է:

Ազգատու թիւեր կ'զգանք, խիստ լաւ կ'ըմբռնենք զայն՝ գուցէ առաւել քան զայն՝ որ միայն լսած է, բայց դործնական գաղափար չունի, կը ճանչենք անոր չարաշուք ազդեցութիւնը՝ ինչպէս ճանչած ենք պերճութիւնը և շատ աղէկ գիտենք իւր անհաշուելի հետեւանքները, բայց բնաւ չենք կրնար ընդունիլ և ոչ մի անասկէտով թէ պարկեշտ աղքատ մը՝ որ կրնայ դործել, որ կրնայ յախտիլ, ձեռք բանայ, մուրայ և որ աւելին է մանաւանդ իւր մատղաշ և կամ դեռտհաս աղջիկներն մուրալու թելադրէ և այն հասարակաց զբօսարաններու մէջ:

Եւ գիտէ՞ք զո՞վ.— Իւր աղջիկը, որ հանդերձեալ է կին, մայր և տանտիկին լինելու, ընտանիք կազմելու և սերունդ կազմելու:

Ահա աստ է մեր եղբակացութիւնը:

Բայց, Ընթերցող, արի տես թէ այս սարսուռ ազդող տեսարան տեղի կունենայ, բաց այլոց, նաեւ Հայաշատ մեծ թաղի մը կեդրոնը, ուր է մեր Պատրիարքարանը՝ որ բաւականէ աւելի բարապաններ ունի, չըջկայ միքանի եկեղեցիներ, Թաղ. խորհուրդներ, վարժարաններ, հոգաբարձութիւններ և Ազգատախնամ ընկերութիւն կայ, բայց կայ նաեւ այս աստիճան բարոյական մեծ անկում:

Իրաւ, չեղեցանք և բարոյական վարդապետութիւններով սկսանք զբաղիլ, մինչդեռ, ըստ մեր առաջադրութեան՝ Կեանքի Պատկերներ պիտի ներկայէինք:

Է՛հ, այսքան շեղում, թող շատ չհամարուի մեզ, վասն զի կ'զգանք և զգալը մեր ձեռքը չէ, և վասն զի մեր ազգայնոց է որ կը գրենք:

Ահա ասիկ երկրորդ պատկերը:

Ինչպէս ըսինք, այս անգամ պէտք է գիտնալ թէ միայն մէկ անգամ չէ— խնդրոյն են թական 12-13 տարեկան աղջիկ մ'է, որ ձեռքը կը բանայ մուրալու համար ամեն անոնց մէջ՝ որ զԲագոս կը պաշտեն:

Է որ բան մը կուտայ, է որ կը յանդիմանէ զինք, է որ մուրալուն պատճառը կը հարցունէ, է որ հետը

կը զուարճանայ և գաւաթ մը օղի կուզէ հրամցնել, է որ բան մը կ'ըսէ, և վերջապէս ամեն ոք իր ուզած կերպովը կը վարուի, վասն զի անդ ոչ դպրոց է, ոչ կաճառ, ոչ բարոյական ակադեմիա, ոչ լսարան, ոչ խօսարան և ոչ եկեղեցի, այլ հասարակաց զբօսարան:

Արդեօք այն 6-7 տարեկան աղջիկը, զոր հարցաքննեցինք, իրա՞ն էր զոր ինչ մեզ կ'ըսէր, և արդեօք այն 12-13 տարեկան աղջիկը՝ որ հասարակաց զբօսարանները կը մուրայ, արդեօք իրա՞ն չունի ուստիւ հաց, զոր նաեւ իր տունը տանելու պարտաւորեալ է:

Այս հարց երկրայելի լինի կամ ոչ և շարժառիթն իրական լինի կամ ոչ, սկզբունքը չարաչար է, և կ'արժէ որ այս բան նկատողութեան առնուի անոնց կողմէ, որոց որ անկ է:

Արժանահաւատ անձինք մեզ տեղեկութիւն կուտան թէ Գում-քարուի Դերսի եկեղեցւոյ քարոզիչ Անոյշեան Գեր. Տ. Գաբրիէլ վարդապետ իմանալով Ծաղիկի նախորդ թուով հրատարակեալ մեր այս յօդուածի առաջին մասը, փութացեր է անմիջապէս յանձնարարել եկեղեցւոյ պաշտօնէի մը որպէս զի քննէ, հսկէ և տեղեկանայ թէ ո՞րք են այն աղջկունք, որ մուրայու համար հասարակաց զբօսարաններ կը յաճախեն, և այս մասին անշուշտ պարտուպատշաճն ի գործ պիտի դրնէ, և մենք պարտինք հաւատալ թէ իւր ազդեցութիւն պիտի չզլանայ արգելելու համար կրկնուով նմանօրինակ դէպքերու, որ բարոյական տեսակէտով շատ ծանր կը կշռէ:

Բայց յարենք նաեւ թէ այս բարոյական պարտականութեան մէջ բաժին ունին նաեւ ամեն անոնք որ ականատես կը լինին, բնաւ պէտք չէ անտարբեր գտնուին և կամ բաւականանան այնպիսեաց՝ իբր ողորմութիւն՝ իւրեանց լուսման նուիրելով, որ գուցէ գթութեան գործ չհամարուի և զանոնք անբարոյական միջոցաց դիմելու մղէ:

Ըստ մեզ, արժանաւոր աղքատը խնամելու հաւասար առաքինութիւն և թերեւս աւելի բան մ'է խնամտանիլ անոնց՝ որ բարոյապէս զեղծանելու վիճակի մէջ կը գտնուին:

ԽԱՍՏԻԻՂ ԵՒ ՄԱՆԱՎԵՐՆ

Նախորդ թուով հրատարակեցինք բարեյիշատակ Մանաւեանի որոց և այլոսն պահանջից խնդիրը Խասգիւղի եկեղեցւոյ սնտուկէն:

Այս անգամ ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ տեղւոյն թաղ արդի խորհուրդն այդ պահանջը վճարելու մասին դժկամակութիւն չունի երբէք բայց պարտուց և նորա քանակութեանը նրկատմամբ պաշտօնական տեղեկութիւն չունի. վասն զի նախորդ թաղ խորհուրդը հակառակ նաեւ Տնտեսական խորհրդոյ քանիցս պահանջման տուժարները չէ յանձնած տակաւին:

Ինչ որ ալ ըլլայ այդ տուժարներու յանձման յապաղումը, նախորդ թաղ խորհուրդը մեղադրելի է, մանաւանդ անոր համար որ, իւր այս յապաղման պատճառաւ Մանաւեանի որբերն և այլոն նեղութիւն կը կրեն:

Այս առթիւ կը փութանք լայտնել մեր գոհունակութիւնը առ արդի Պատ թաղ խորհուրդն Խասգիւղի վասն այն ջանից և հոգածութեան, որոց մասին շատ գոհ է գիւղացին ընդհանրապէս:

Շահագրգէտի նիւթական և բարոյական ծառայութիւններն արդէն միշտ գնահատուած են և մեք իսկ ականատես գտնուած ենք 1871ին, երբ տեղւոյն երկսեռ վարժարանը այցելու դասատուի պաշտօն կը կատարէինք:

Գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ ի նպաստ յիշեալ վարժարանի՝ որ իւր փառաւոր անցեալովը և Ազգին նուիրած մեծ անձնաւորութիւններով յորս կը յիշուին բարեյիշատակ վարժապետեան, Աղաթօնեան, Ալթուն-Տիւրքի, Փէշտիմալեան և այլն և այլն նշանաւոր է թատերական ներկայացում մը պիտի տրուի ի Բերայ, ընդ պաշտպանութեամբ Ունճեան Վսեմ. Աբիկ էֆէնտիի:

Անդարեւ Խասգիւղ տրժանի է ընդհանուրի քաջալերութեանը,

ՇՈՒԿԱՅԻՆ ՄԷՁ

— Բարե՛ւ գլխաւ Մկրը:

— Ասծու բարին, արեւ:

— Թէք թաշ մատնի մը ունի՞ս:

10—12 կարմիրի:

— Ծօ՛ տղայ, հատմը կայ ամա՛. վաղանին (թէլլալ) ծառքէն 14 մէկ քառթի պաեր եմ, բարով ապրանք է, 15 էն վար չեմ իտար:

— Տասնաբանեայ կառնեմ ամա:

— Պան մը կընենք, կնա՛ (կերթայ):

— Իշտէ, էֆէնտիմ, սիղին առաւորը ընդտան ալէա. ամա ֆիյաթնա պիր ազ ֆարգլը տըր:

— Ճարկլը օլուպ տէ՛ նէ՛. հէլպէթ պիգ պուճու տէյտիրէճէյիլ:

— Օնա չիւպհէ՛ մի վար, պագըն էֆէնտիմ:

(Անդիէն ուրիշ մը գալով կը միշտմէ)

— Տողրուսը, էֆէնտիմ, սաղլըճագլարաւ, չարչըտա պուճուն կիպի մալ եա պուլունուր եա՛ պուլունմազ, պիր պագայըմ շունա:

(Այս միջոցին ուրիշ մըն ալ գալով մատնին նայողին)

— Ծօ՛ Դասպար, կէրէք աղւոր մալ է էղէր, էլման ալ խաս է, օսկին օն սէքիլ այար է:

— Բաշ լիրա էտէր, եահո՛ւ:

— Օն եէտի, օն սէքիլ լիրա էտէր, սաղլըճագլարաւ գուլանասընդ:

— Օն սէքիլ լիրայա վէրմիշ կընէ կոր. էօյլէ իսէ շատ տառտա է մարդը:

— Զի ծախէ տէ ինչ պիտի ընէ... աս իրիկուն ճիւժա էրթէսի ախլամբսի է, չըրախը, խալֆան փարա կուզեն:

— Պագսանա պանա, այ օղուլ, պէն պու եիւզիլիւ տէյտիրէճէյիլ, վա՛ր մը էօյլէ պիր առամըն:

— Վար, շու քէօշէ պաշընտա իչէրի չէքիմիշ պիր տիւքեան վար, օնըն ալթ եանընտաքի տիւքեանա կիթ ուստա Մկրը տէյի սիւալ էթ:

(Յաճախորդը կերթայ)

— Վագըթլար հայըր օլսուն, ուստա, շու եիւզիլք քաշ լիրա էտէր:

(Մատնին ուշի ուշով նայելէն վերջը) էֆէնտիմ, օն ալթը տիյէճէյիլ մամ. չիմտի մալլէր տիւզիլին, օն պէշ լիրա տէյէրի վար:

Յաճախորդը այս գնահատման վերայ վստահ՝ ստակները կը համրէ, յիշնորդն ալ ալ մատնիին տիրոջմէն իր տասնաբանեայն կը պահանջէ և կառնէ:

— Նէ՛ ալեա զարիֆ պասմալարըմ

վար, պուրուրուն էֆէնտիմ, առատը-
ղընը պուրտա :

—Հիւննապի իւզէրինտէ եօլու
պասման վար մը ալ օղուլ :

—Եյիսի վար, էֆէնտիմ, պուրու-
րուն, պագըն էֆէնտիմ, իսթէտիյինիզ
գատար պագըն, իշտէ չարչը իշտէ
մալ. սէնէսինէ մուհայէր, պիզ պու-
նու մախսուս եափտըրտը, պունլարը
եափան ուստա Աւրօքատան հինտէ
կէշտի, պիր տահա եափաճաղը եօգ :
չէք էֆէնտիմ, չէք, նէ գատար գուվ-
վէթին վարսա՝ չէք, էօլէ արչընը պէշ
ղրուչըգ չիւրիք պասմալարտան տէ-
յիլ տիր պու մալ :

—Քաչա՞ վէրիօրսուն արչունընը :

—Պիթմիյինի՞ մի, եօգսա բաղար-
լըգ մը էտէճէյիզ :

—Նասըլ իսթէրսէն, ֆագաթ պու-
նու էյի պիլմիշ օլ քի, էյէր արչընընա
օն զրուչ տահի իստէսէն, պիրտէ մա-
նի չըղըրսան, պէն եէթմիշ փարատան
պիր հապպէ զիեատէ վէրմէմ :

Խանութպանը տեսնելով որ յաճա-
խորդը իրմէ գերազանց վարպետ է,
լեզուն կը փոխէ :

—Էֆէնտիմ, էյէր եալան սէօլէր-
սէմ՝ լուս կէօրէյիմ, եէրին տիպինէ
կէչէյիմ, պանա տէօրտ պուչուք զրու-
չա մալ օլմուշ տըր, 20 փարա քեարը
իլէ սանա վէրէյիմ :

—Ինչալլահ լուսը կէօրիւրսին,
այաղընա իւշէնէն 20 փարա իլէ եէրին
ալթընտան Գուլէ Գաբուսընա չըբար,
պուտա լաֆ մը . . . եէթմիշ փարա-
յա վէրէճէքմիսին, եօգսա իշտէ կի-
տէյօրմ :

—Կէլ պագալըմ, գաչարչըն իս-
թէյօրսըն կըսէ խանութպանը վարպե-
տորդի յաճախորդին երեսը նայելով
ուշի ուշով որ պէտք եղածին չափ
ստակը կը համրէ և ապրանքը կառնէ
կերթայ :

—Հրամայեցէք, հանըմներ, ուզած
ապրանքնուտ աղէկը մեր քովը կը
գտնուի, եկէք անգամ մը գոնէ տե-
սէք. չի հաւնիք նէ՞ մի՞ գնէք :

—Սօֆիկ հանըմ, մէյմը սա խանու-
թը մտնանք, ամօթ պան է, մարդուն
պէրանը քէօրիւրմիւշ էղաւ մեղի կան-
չելէն :

—Էյ հա՛, երթալու է, զավալը ճա-
հելը . . .
(Կերթան)

—Պարեւ, աղէկ ֆիստանցու կու-
զենք ճամ կէօպէյի, հիմըկու խումաշ-
ներէն :

—Վիկօն է ձեր ուզածը, նստեցէ՛ք
մատամներ, վարդան, գնա չորս սուրճ
ապսպրէ : Խըսմէթ ունիք եղեր աղէկ
ապրանք գնելու : —Գասպար՝ չու սօն
մօտա ֆիստանլըրարտան պիր քաշ
թօփ էնտիր . . . —Հրամայեցէք, էֆէն-
տիմ, լաւ մը նայեցէք, ուշի ուշովնա-
յեցէք մանաւանդ որ այս խանութը
եկողը պէտք է կատարեալ վստահու-
թիւն ունեցած ըլլայ մեր վրայ. տա-
րակոյս չկայ թէ՛ դուք արդէն նոյն
վստահութեամբ հրամայեցիք մեր խա-
նութը :

(Սօֆիկ հանըմը կամացուկ մը քո-
վինին ահանջն իվար)

—Քա Կատար հանըմ, ինչ աղւոր
կըռաբառճա լախըրտըներ կընէ կոր.
էս չօխուլս չեմ հասկնար կոր ամա,
տուն վուր տեղվանքներն էս :

—Էս ալ թըպխըրն քեզի պէս.
վախ, վախ. քէշկէմ Թուլիկս հետ պէ-
րէինք :

—Մի կասկածիք մատամներ, քա-
ռալին տեսակի ապրանք և վերջին
մօտա. բոլոր բուրդ. դուք միայն գոյ-
նը հաւնեցէք :

—Հէլպէթ օր կինը մեր հաւնածը
պիտի ըլլայ :

—Գոյնը կըսեմ տիկին, այսինքն՝
ըռէնկը. ինչպէս կըսեն :

—Հա՛ սանկ ըսէ, քա Նուշիկ հա-
նըմ, ճամ կէօպէի կըսես կոր ամա. ա-
նիկա ա՛յ օղուլ չարչափուլս սօլմիշ կըլ-
լայ կաւիս լաթը կը տառնայ. ինծի
մնայ նէ՛ էս աս ըռէնկին հաւնեցայ :

—Բարով գոյն է, ատոր կըսեն վե-
րէ կո՛ւ. վերջին մօտ :

—Ինտօրըսիր, ճանըմ մուշու. տէրտ
ըրի ըսիր :

—Խալըր, մատամ. վէճ տը կռի :

—Քա սեղալ՝ . . . վէրը տըրի . . .
ինչ խօշ ալ անուն է :

—Յիսալ կարտասանէք տիկին. կե-
ցէք թղթի մը վրայ անունը գրեմ
տամ : —ահաւասիկ :

—Կրելդ աղէկ էղաւ. անունը մըտ-
ուրնուս չեղար. հիմա ասոր կանկունը
քանի՞ զրուչ է :

Լմեցածը քսան երկու դահեկան է.
քանի՞ կանգուն կուզէք :

—Վոյ չափ պուզ է, ճանըմ մուշու.
իրաւցունեալէն ասիկայ կըռօն է :

—Կըռօնը ասոր քով ստակ մ'ան,
գամ չըներ. ինչ որ է. թէեւ սակար.
կութիւնը մեր սկզբան դէմ է, բայց
ձեր սիրոյն համար բացառութիւն մը
կընենք. գիտէք արդէն հոս քո՞ ֆէլ է :

—Կը պզղընտուի՞ . . . կարի՛ն տե-
ղերէն. էյ անանկ էնէ չեմ ուզեր . . .

—Սիսալ կը հասկնաք. տիկին քո՞
ֆէլ կըսեմ. այսինքն վերջին գին, ձեր
գործին քանի՞ կուգայ. անիկա ըսէք :

Լ հիմաճուկ քեզի պան մը պիտոր
ըսեմ. սըվոր կանգունը տասնը վութը
զրուշի կուտա՞ս կոր. չէ նէ՛ իշտէ կեր-
թանք կոր մենք :

(Սօֆիկը Նուշիկին ահանջն իվար
լսելի ձայնով մը)

—Քա մեր տիմացի խախվէճիին
կնիկը քանի զրուշի առաւ նէ կիտե՛ս.
ան պայաղի խումաշը լըման կըսան
զրուշի առաւ :

—Մեղա՛յ . . . կեցիր նայիմ. իս
նայէ՛ մուշու. կըսան զրուչ պիտի
տանք. կործիդ կուգա՛յ :

—Քսան չէ՛, տասնը ինը զրուշի
պիտի տամ թեք ինչ է, ձեզի ինծի
միւշտէրի ընեմ տէի. կը հաւատա՞ք.
19 զրուշ 20 փարա ինծի ապրանք է-
ղած է. ես ձեզի համար կանգուն գը-
լուիս 20 փարա քսակէս պիտի տամ.
ըսաւ խանութպանը և կանգունը ձեռք
առնելով յարեց. քանի՞ արչըն պիտի
ըլլայ :

—Կըսանը վոխտը կանգուն ըսին
յաճախորդ տիկինները խանութպանին
ընելիք զոհողութեան վրայ սքանչա-
ցած :

—Իշտէ մենք ասանկ մարդիկներ
ենք ըսաւ. մեր խանութպանը փքա-
ցած. դուք քսան դահեկան կուտաք.
մենք 19էն ապրանքը կը չափենք՝ ա-
պահով ըլլալով սակայն որ ուրիշ ծա-
մանակ նորէն բան պէտք ըլլայ նէ չի-
տակ պիտի հրամայէք աս խանութը՝ որ
մերը չէ. ձերն է :

—Օխճ ըլլաւ. ըսին յաճախորդները
և ստակները համրելով ապրանքն ա-
ռին խանութէն դուրս ելան :

Գ. Փ.

ԳՐԾ ԷՅԼԵՆՃԵԼԵՐԻ

—Օ՛ր միւսիւ վէնսան, նէ՛րէյէ պէօյ-
լէ ուղուրլար:

—Վա՛յ, մատմաղէլ Գաթիկ, էքսէ-
լանս էֆէնտիմ, այգըռը սոյ պախտի-
եարըմ սիղլէրի պուրտա կէօրտիեիւմէ.
պօնժուր պիժոււմ:

—Պօնժուր միւսիւ վէնսան, նէրէյէ
պէօյլէ տէրէշըման:

—Էֆէնտիմ, կանթ ալմադ իշին
Պօնմարշէեէ կիտիեօրոււմ:

—Եինէ նէրէեէ կիտէճէքսին աճա-
պա: Վէրտիէ մի, Թէրէ պաշը թէաթ-
րօսունա մը:

—Եօգ, եօգ, ժամէ, պիլիւսին քի
էօյլէ եէրլէրէ կիթմէք իշին շինտիքի
վազըթտա միւսիւ ճէպիմիդտէն րուխ-
սաթ ալմամեօրուզ. անճաք Աննիկէ-
րին սուարէսինէ կիտիլէճէք տէեու,
պիլ կանթ ալաեըմ տէտիմ:

—Չօգ ալէա, պէնտէնիդտէ սթամ-
բասը Բարիդտէն եէնի կէլմիշ վէ ա-
եամ իշին եաբմադտա օլտուղոււմ բան-
թուֆուն էքսիլէն գանարեա րէնկի
եիւն իրէեիինի ալմաեա կէլտիմ բասա-
ժա:

—Օ՛րս, չօգ մէմնուն օլտոււմ:

—Պազաթ մօսիւ վէնսան, Աննիկ-
լէրին սուարէսի հանկը ագչամ տըր:

—Բէրշէնպէ ագչամը, աճապ սիդ-
լէրի տէ օ սորարէտէ կէօրմէք մէս
րուրիեթիինէ նաեիլ օլապիլէճէքմի
եիւմ:

—Ինչալլահ, տալէթնամէլէր կէլիւր
իսէ:

—Տալէթնամէլէր շիւպէսիդ կէ
լէճք տիր. վէ էկէր սիղլէր օրատա
պուլունմազսա՝ պէնտէնիդին օյնամասը
մալէօռէօզման նամիւմքին օլաճադ
տըր. զիրա նասըլ քի մալիւմիւնիւզ
տիր. տանս վազթընտա աեաղըմ սա-
րըսընն աեաղընա ույմաեօր:

—Պազալըմ ճահտ էտէրիդ կէլմէ
յէ:

—Շիմտիտէն մէրսիլէրիմ:

—Բատըգուա, անճադ միւսիւ
վէնսան. պու ագչամ նէրէեէ կիթմէք
էֆքեարընտասընըզ:

—Էֆէնտիմ: շիմտիեէ գատար պիլ
Էէր իշին գարար վէրմէմիշիդ. Անտօ
Նիկ իլէ Վիլէն չարչըտան տէօնմէեիւնճէ
Նէրէեէ կիտէճէեիմիդի պիլէմէմ:

(Շարունակելի)

ԱՌՏՆԻՆ ԽՐԱՏՆԵՐ

Գնանալու հիշողութիւնը — Ջղային մարդիկ
չեն կրնար հանգիստ քնանալ: Պէտք չէ
թմրեցուցիչ դեղեր առնուլ ննջելու
համար որք աւելի փնասակար են մեր
առողջութեան: Կը յանձնարարենք
այդպիսեաց ամէն գիշեր ննջելէ առաջ
մարմինն չփել կարծր բուրդի կտորով
մը: Այս եղանակն օգտակար է. կը
յոգնեցնէ մկաններն եւ մարդ չըփ-
մանց ազդեցութեանը ներքեւ խաղա-
ղիկ կերպիւ կը փափաքի ննջել:

Առաջի խոսքեր — Կանայք եւ ազ-
ջկուներ ամեն անգամ որ կարով կ'ըբա-
ղին, ասեղին խայթումներուն կ'են-
թարկեն իրենց մատներն: Ո՛րչափ ան-
գամներ անզգուշութեամբ իրենց աշ-
խատութեան ժամանակ ասեղին ծայ-
րը իրենց մատանց մէջ մտած եւ ցաւ
պատճառած է: Երբ դիպուածաւ ա-
սեղը ձեռքերնուդ մէջ մտնէ, մատներ-
նիդ անմիջապէս դրէք ալքօօլի մէջ
ուր պէաք է լինի մի քանի կաթիլ ա-
լէֆօլ:

Ձեռք ապրանքներու պահելը — Եղանակ
հեշտ — Եթէ կուղէք խիստ մաքուր եւ ըս-
պիտակ ձեռներ ունենալ, 100 կրամ
նուշի իւղ հալեցուցէ՛ք 200 կրամ օ. Գ.
թուրի մէջ եւ խառնուրդով պահե-
ցէ՛ք զօյդ մը ձեռնոցի ներքեւ երես-
ներն եւ անկողին մտնելէ առաջ այդ
իւղոտնեալ ձեռնոցներն գործածեցէ՛ք
ձեր ձեռաց վրայ: Չը մոռնանք ըսել
առաւօտներն ձեռնոցները կը հանէք:

Շանց հիւանդութիւն — Շուններն ընդ-
հանրապէս իրենց ծննդեանէն վերջ
եօթներորդ կամ ութերորդ ամսոյն մէջ
ամենէն աւելի կը հիւանդանան: Եթէ
կուղէք ձեր շնիկներն այդ հասակի
հիւանդութիւններէն ազատ պահել,
ամեն օր որոշեալ քանակութեամբ
ազ խառնեցէ՛ք իրենց կերակրոց հետ,
ֆորձերը լաւագոյն արդիւնքներ յա-
ռաջ բերած են:

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ԱՆՏՈՆ ՍԱՔԱԵԱՆ

ԽՍԲԱԴԻՐ Մ. ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ԳԱՆՏԻԱՆԸՆ ՀԱԼԻՍ ԳՕԳՈՒԼՈՒ ՍԱՊՅՈՆԸ

Մին էլ գատիմ Գանտիատա ալէա սա-
պօն թապլ վէ իմալ օլունտուղու ումու-
մուն մալիւմի տիր: Կիրիտին խալիս դէյ-
թուն եաղը վէ նաթրօն վէ չօրագ իլէ եա-
բըլան սապօնլարը ճիւմէ ինտինտէ մադ-
պուլ վէ միւթէպէր իքէն, պուլար պիլ
գաչ աէնէտէն պէրու Միտիլի, էտրէմիտ,
Այվալըզ վէ սայր մահէլլէրտէ թագլիտ
օլունմագաա վէ ֆիյաթընը էհվէն տիւ-
շիւրմէք իշին սօտա իլէ պիլ նէվ թալագ
թօբրաղի վէ պալ մատէնի կիպի ինսանըն
տիլինէ վէ սաչ վէ թէնինէ դարար կէթի-
րիւ էճգալար դարըտըրըմագտա տըր:
պիլ ճիւմէ մէմալիքտէ էլէէվմ «աթըլմագ-
տա օլան սապօնլար էհալինին սաչլարընը
տէօքմէքտէ վէ չամաչըրտա նիհաեթ
իւշ տէֆա եըյգամագլէ չիւրիւթմէքտէ
տիր: պու կիպի թագլիտ ոսպօնլարըն
սաչլարը աէօքիւպ սաչ իքըրան խասթէլի-
կի կէթիւրտիլի տախի պէտիհի տիր:

Մաարիֆաթը աճիլանէմ իլէ իմալ օ-
լունան պու «Գօգուլու սապօն» իսէ, վի-
ճուտ վէ տիլլէր իշին ֆայիտէլի օլտու-
ղու կիպի, սաչլարտա ուզատըր վէ գօ-
գուսու օն կիւն գատար չամաչըրտան չըգ-
մագ: սապօնլարըն ֆէնալըղընտան շիմտիլէ
գատար հանըմլարըն սաչլարը տէօքիւլմէք-
տէ իքէն, ումումա պիլ խըտմէթը միւֆ-
թէլիլէ օլմագ իւզրէ, կիւղէլ աթարի-
եաթ իլէ իմալ օլունմուշ օլան պու սա-
պօնա «Սաչ իւլաճ» տէնիլէն սու տախի
գարըտըրըմը օլտուղունտան, սաչլարը
տէօքիւլմէքտէն մուհաֆաղա իտէպիլի:

Գրէյլի ճիւտալ սանտըղլա տէօրթ
ղուրուշա ֆիրուսթ օլունուպ: Թաչրա-
տան տախի բէշինէն սիւարըլ օլունուր իսէ,
սէրիան կէօնտէրիլի: Ումումի տէրօզիթօ
մահալի, իսթանպուլու Ասմա ալթընտա
7 նօմէրօլու մաղապամ օլտուղու, վէ ար-
զու իտէնլէրին պիլ մրդտար ալուպ թէճ-
րիւպէ իլէմէլէրի իլան օլունուր:

ՖՈՒԱՆԳՖՕՐԹՈՒԱԶ

ՏԵՆԻՁ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սերմանե ֆրանգ 0,250,000

Ինքնակալ ազգեսի ֆրանգ 1,270,000

Մէջքիւր գումարանիւ տէնիզ գաղալարնա գարչը վարօրարտա վէ կէ. միւրտե երկրէնիլէն մալլէրի; վէ քէզալիք բօնթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունան միւնէվէրաթ վէ եալիստ պանգնօթ էվրագը զանէթ էնվէնիէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթլէ մէպալիդի քիւլիեէեի սիկուրթա իտէպիլմէք իչին իչպու գումարանիւ էվրօբաւտա 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումարանիւարըյա պիլլէչմիլ տիր: Պունգարն լթէքմիլ սերմանե վէ ինքնակալ ազգեսի 100,000,000 ֆրանգը կէչէր:

էքմիլ Թիւրքիա աճէնթէնի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՒՆԻԽ ՊԻՐԼԵՄԻՇ

ԵԱՆԿԸՆ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սերմանե

Ինքնակալ ազգեսի 1888 Յունիսէ գաւառ

Սէնէվի իրատ 1888 Յունիսէ գաւառ

Ֆրանգ 8,000,000

Ֆրանգ 4,817,262

Ֆրանգ 10,069,700

Մէջքիւր գումարանիւ տէրօղիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իչինաէ պուլունան մալլէր վէ մօպիւեալարը զանէթ էնվէնիէթ վէ սուհուլէթլէ, թէնէմիւթը գալիլիէ թաշթընտա օլարագ սիկուրթա իտէրլէր:

Իսթանպուլ աճէնթէնի

Իսթանպուլ, Պահէ-գաբու, Եօրկիատիս խան ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Մալիւմաթ.—Շիրքէթլէրիմիզին Տէրիսատէթ պանքէրլէրի պուլունան Ներսէսեան Բէտէր վէ Մախտուու էֆէնտիլէր հիսապը կէօրիւմիւլ, վէ միւտիլիէթի ումուսիէ թարաֆընտան թաստիգ օլունմուլ հէր կիւնա գարար ու զիեանը թաղմինէ թէմամիլլէ թալիմաթ ախզ իլլէմիլլէր տիր:

— 86 —

հոս գալու ձանձրութիւնը լանձն առեր էք. արդէն ըսի տիկին Յիւսպառին թէ քիչ մը հանգչիլ կուզեմ. չափ յոգնած եմ:

—Ուրեմն տիկին Պուլառի հետ վախ խաղալ չէք ուզեր:

—Ոչ, այս անգամ չեմ ուզեր:

—Լաւ ուրեմն, եթէ թոյլտուութիւն ընէք, ես ձեր տեղը կ'անցնիմ, և կը խաղամ այդ կընդ հետ, որ ձեզ կը սպասէ. կըսեմ իրեն թէ մէկէն ի մէկ ջղային կարկամութեան մը ես թակալ եղած էք:

—Ինչպէս որ կուզէք, չատ քարեսիրտ էք, և չնորհակալ եմ ձեր մարդավարութեան հանմար:

—Ես ալ չատ ուրախ եմ որ ձեզ հաճելի եղայ. մինակ կուզէի գիտնալ թէ այդ կինը անէկ վալս կը խաղայ:

—Աղէկն ալ խօսք է. սքանչելի կը խաղայ, պատասխանեց Յրէտէրիք շրթունքները խաժնեղով:

—Օ, ուրեմն գործին կուգայ:

Եւ Պարոն Յուլիանգ ի պար հրաւիրեց այդ խոշոր տիկինն, որ անմիջապէս ընդունեցաւ:

—Աս հաւկիթը ով է, քաւ Յրէտէրիք Առուի:

—Նաւապետին ծանօթներէն է, իր վաղե-

— 87 —

մի բարեկամներէ մէկուն տղան. քիչ մը հաւկիթ է. տղրուկի պէս մարդուն օձիքին կը փակչի. դուն իրեն ըսիր որ այդ կինը սքանչելապէս վալս կը խաղայ, մինչդեռ ծայրէն տեղեկութիւն չունի:

—Հոգ չէ, քաջալերելու է զինքը, քանի որ տիկին Պուլառի հետ պարելը անհրաժեշտ հանգամանք մը առած է:

—Ահ, բարեկամ, խեղճ տղան ինչպէս պիտի գարձունէ այդ մաէ լեռը. կը վախճամ որ այսչափ մարդոց մէջ խաղք ու խաւեր ըլլայ:

—Ես ալ այդ տեսարանը դիտելով հաճոյք պիտի զգամ:

—Եղբայրդ ալ քրոջս հետ վախ կը խաղայ:

—Շատ չնորհալից աղջիկ մըն է. քաղցրաբարոյ և պարկեշտ կ'երեւայ:

—Այո, սիրելի բնաւորութիւն մը ունի. բայց քիչ մը վախկոտ ու ամպկոտ է. եթէ մեզ հետ բնակի, Սէզաուին կրնայ փոխել անոր բնութիւնը:

—Ահ, նայէ որ չափազանց համարձակութիւն չի տայ անոր. վախկոտ կին մը աւելի չնորհալի է քան համարձակ կին մը:

—Կը տեսնամ որ գէշ կ'աքծիք ունիս կնիջ վրայ: